

Jelentés : 167 10-16 26

Nagyszegedi pártbizottság ifjusági politikájáról.

Kivonat :

Ladányi Benedek volt ifjusági megbízott elbeszéléséből.

Madisz, december óta a Madisz vezetősége sűrűn változott. Ehhez még hozzájárult, hogy másfélhónapig az orosz választások alatt a Madisznak nem volt központi helyisége. Február óta Koloszar Béla a titkár a helyiséget is visszakapták és azóta a Madisznál fellendülés észlelhető. Jelenleg 1600 tagja van. Szeged és Szeged környékén 800 aktív tagja van. 10 működő kerülete van. És a környéken 12. A Szegedi szervezetben általában kéthetenként tartanak kultur délutánokat. Ezenkívül vannak különböző sport csapataik. Egyszerűen, ping, pong és az ökölvívó csapat a legjobb Szegeden. Rendszeresen vannak ifjusági délutánok központi előadókcal és központi anyaggal. Az ifjusági délutánokon aktuális kérdésekről van szó. /demokrácia, sovinizmus és történelmi előadások, / Működik egy Nevelési Tanács a Madisz keretén belül, amely az ifjusági délutánokon kívül hetenként mindig más kerületben ismeretterjesztő előadásokat tart politikai és történelmi kérdésekről. Ezek a kezdeti érdeklődés után most kezdenek ellaposodni. Madisznak a következő akciói voltak : kultur téren egy tavaszi parádé, melyet a Nemezt Színházban rendeztek, részt vettek a Madisz kerületi kulturgárdái, valamint a meghívott ifjusági szervezetek, ez azonban nem nagyon sikerült anyagilag. A szén akcióra 80 önkényes bányász jelentkezett, melynek a fele kb. széthullott az Országos Madisz Központ hibájából. A tanyai szervezetekkel a tél után most vették fel újra az érintkezést. A párt autójával, valamint kerékpárjával járnak ki vidékre. A Madisznak nagy hibája a gazdasági eszközök hiánya, valamint az, hogy apárt nem támogatja eléggé a Madiszt anyagilag. Szegeden és Szeged környékén, illetve a körzeti és tanyai pártszervezetekben az ifjuság benn van a pártban. A szegedi pártszervezetnek kb. 800 tagja van ifi, ebből alig 200 jár le a Madiszba. Nagyrésze azonban nem aktív. Vannak szegedi kerületek, mint pl. Somogyi telep és Rókus, ahol az ifik a párton belül vannak. Hol kulturgárda, hol szeminárium formájában. A belvárosi körzetekben az ifik kulturgárda és szeminárium formájában vannak a pártszervezetben belül, itt azonban külön vezetőjük is van. A tanyai szervezeteknél a következő a helyzet : Alsóközponton a járási titkár kivonta az ifiket a Madiszból és megalakította a párt ifjusági szervezetét. Külsőházán, a kommunista földosztó bizottság elnöke vette el a Madisz székházát, azóta ott a Madisz megszűnt és az ifik a pártban vannak.

Szit, mindössze két üzemi szervezet van és egy központi, szakmai csoportok nincsenek. Csak kommunisták vannak benne. Főleg csak tanonc kérdésekben intézkednek. Néha tanonciskolai gyűléseket is tartanak, valamint az üzemi szervezetekhez hetenként kijárnak. Szervezetileg gyenge külső megnyilvánulási formája nincs, a Madiszhoz jó a viszonya.

Kivonat :

Koloszar Béla elvtárs elbeszéléséből /Madisz Nagyszegedi titkár/

Szegeden a Madisznak 9 működő kerülete és 500 aktív tagja van. Az aktivitásuk megnyilvánul ifjusági napok rendezésben, kulturgárda működésében és a sport csapatok, valamint a rendező gárda tevékenységében. Az 500 aktív Madisz tagból 150 kommunista van. A megyei vezetőségben 10 kommunista ifi, és négy pártonkívüli van, más pártbeli nincs. A 9 kerületben lévő ifi napokon általában egy helyen 40-en vannak. A Miot megalakítása előtt csináltak egy baloldali ifjusági akció egységet. A tavaszi parádé kultur akción kívül szerveztek egy 50 tagu szénbánya rohambrigádöt, amely utra készen áll. Újabbak szervezése folyamatban van. A Madisz kerületi kulturgárdák vidékre járnak előadásokat tartani, a vidékiek pedig bejönnek Szegedre.

A három hónapos terv keretében a következő konkrét dolgokat csinálták. Felélesztették a kerületeket, megegyeztek a baloldali ifjusági szervezetekkel egy közös lap indításával, amely pusztán már csak anyagiak kérdése, valamint működésükkel megindították a vizáramlást a "adiszba". 16 működő tanyai szervezet van. Ezekre a helyekre hetenkint, vagy kéthetenkint küldenek ki előadót, vagy szervezőt. A tanyai szervezetek működése gyűlések megrendezéséből, valamint kulturgárdákból áll. Némely tanyai szervezetnek van football csapata. A Madisz és a párt viszonya jó. A párt támogatja a "adiszt" 3 embernek élelmet ad, kölcsönöz kerékpárt és autót. A Madisz-szal szemben a városban a hangulat vegyes. A legerősebb, illetve a legütőképesebb szervezet a "adisz". Szim, kb. 1.00 tagja van. Ebből aktív 250-en. 8 kerületi szervezetük van. Összetételében elég vegyes. Működésük táncokból kulturelőadásokból és ifjusági délutánok rendezéséből áll. Nehéz velük együttműködni. Félnek és féltékenyek a "adiszra". Mindenből presztis kérdést csinálnak. Tömegbefolyásuk nincs.

Fisz, 3 kerületben működnek, főleg diákokból, számszerűleg sokan vannak, különösen az egyházi iskolákban, ahol tömegbefolyásuk is van. Pl. a zárdaiban csak kigazda jelvényt lehet viselni. Külső megnyilvánulásuk nincs tömegbefolyásuk is csak a polgári negyedekben van. Általában belső életet élnek, előadásokat tartanak, kulturdélutánokat rendeznek és táncolni szoktak. Politikai beállítottsága klerikális jobboldali, háttérbe mindenhol a papok vannak, névleges vezetője Révai Béla, aki erősen jobboldali beállítottságú. Vidéken kommunista ellenes előadásokat tartanak. A Központi Vezetőségekkel az együttműködés látszólagosan jó.

Nisz, szervezetileg gyenge, Szeged és Szeged környékén mindössze pár száz van. Csak minőségi nevelést folytatnak, könyveket olvasnak és tanuló köröket alakítanak. Szervezeti felépítésük, hogy 50-es körzeteket csinálnak. Külső megnyilvánulások és tömegbefolyásuk nincs. Langyosán baloldali szervezet. Madiszhoz a viszonyuk barátságos.

Egyetemi Szabad Szervezet, az egyetemisták nagy része tagja. Az egyetemen nagy befolyásuk van. Szellemi irányítója a klérus a jezsuitákkal az élén. Vezetőjük Péter László, aki erősen jobboldali. Az egyetemmel kapcsolatban szociálpolitikát folytatnak és ismeretterjesztő előadásokat tartanak, azonban nem tudni, hogy miről. Szociális munkaközösség címén vita esteket szoktak rendezni. A Madisz-szal nincs kapcsolatuk.

Legényegylet, csak egy kerületben Alsóvároson működik. Mindössze néhányan vannak és eddigi működésük két kulturelőadás rendezése volt.

Cserkészek,

Mariakongregáció és Szivgárda, a klérus pionér mozgalma. Apácák és papok vezetik sokan vannak főleg iskolákból.

Vidéken a legerősebb szervezet a Független Ifjuság. Azonban nem tudják összetartani, luftballon szervezetek és bomladozóféloen vannak sok helyen. Megindult a vizáramlás a "adiszba".

Működik még a vidéken "alot és Kalász, főleg kisebb helyeken, ahol számottevő létszámuk van, papok és a helybeli tanítók vezetik. Általános jelenség, hogy a papok olyan reakciósook, hogy a "adisz sok helyen nem tud gyökeret verni.

Általában a helyzetet a következőkben látom : Nagyszegeden az ifjusági mozgalom a "adisz szempontjából a mélyponton túl van és mindenhol felfelé ivelő irányzatot mutat. A "adisznak szervezetei nagyrészt kivannak építve, amit sikerült megőrizni a tél folyamán, vagy tavasszal feltámasztották. Általános gyengeség a szegedi közvélemény és ezen belül az ifjuság reakciós gondolkodása. Szeged papi város, rányomja ez a bélyéget az ifjuság gondolkodására. Az ott tartozkodásom alatt részletesen átbeszéltem a "adisz szervezési problémáit. A legnagyobb hiba, hogy a kommunista ifik és az egyes pártszervezetek a "adiszzal szemben passzívan, sőt ellenségesen viselkednek. Megbeszélést folytattam és átbeszéltem a dolgokat Perjés Lászlóval, aki a Nagyszeged-i pártbizottság ifjusági megbízottja, aki különben most jött haza a kéthónapos pártiskoláról és egy rendkívül értelmes elvtárs. Átbeszéltek a legközelebbi teendőit és munkamódszereit. A közeli napokban, vagy hetekben feladatát a következőkben határoztuk meg. A legelső tennivalója a Fisz csoportok bármilyen formában is jelentkeznek azok, a leszerelése. Továbbá a "adisz megyei Bizottságának a felállítása és megerősítése, a "adisz leánytagozat megalakítása és mindenhol, ahol vannak pártszervezetek a Madisz megalakítás

Végül pedig a megyéről kimutatás, hogy a pártszervezeteknél belülmennyi fiatal van. A pártszervezetekkel megállapodtam, illetve a megyei bizottsággal, hogy a "Radiszt" anyagilag is fogják hathatósan támogatni, mivel a "Radisznak" ez az egyetlen komoly fogyatékosága.

Végül pedig ápr. 12.-én tartottam egy aktiva ülést, amelyen sajnos mindössze csak 25.-en jelentek, mivel nem volt jól szervezetileg előkészítve. Az aktiva ülés nivótlan volt és gyenge, mivel a résztvevők jelentős többsége nagyon gyenge kommunistákból állt. Mindössze két hozzászólás volt. A megbeszélte munkaterv gyakorlati végrehajtásáról ápr. 26.-ig jelentés kapok a megyei ifjusági megbizottól.

Budapest, 1946. ápr. 16.

Szabadság !

Vértés Imre s.k.

Ifjusági Titkárság !

PIL

1073  
1947.  
június 16.

Tárgy: Az V. cserkészkerület  
vezetőségi ülése, az ülést  
vezetők közötti vita

J e l e n t e s,  
Szeged, 1947. június hó 16-án.

Jelentem, hogy az V. cserkészkerület tisztviselői  
június hó 12-én vezetőségi ülést tartottak. Az értekezleten meg-  
jelent vezetői teljes számban, az értekezlet anyagát Péter  
László lemondása töltötte ki. A nevezettet a kerület ve-  
zetősége június 16-án választotta meg a vezetőségek mint rangvonalú  
akkor egy levelet intézett a vezetőséghez, melyben kért  
azt az indoklással, hogy nagy tanulmányi elfoglaltság  
okozta a munkásság elvállalását. Kifejeletette meg a levelemben  
szívesen vállalná a felajánlott tisztséget, illetve elvállal-  
ni tudja minden idejét cserkészügyekkel eltölteni.  
A vezetőség demokratikus tagjai, most az a leve-  
lét olvasták és elfogadták Péter László lemondását, és  
nem akart lemondani. A vezetőség még is úgy találta, hogy  
László munkája káros a cserkészre és elfogadta a lemond-  
ási ülést tagok közül, csak egyedül Farkas Gyula Erő  
szólt és mikor látta, hogy mindenki ellene szavaz, ki-  
vonta is a lemondását.

K.m.f.t.

5987.

TÖRTÉNELMI ÉRTÉKELÉS  
ÁLLAMBIZTONSÁGI LEVÉLTÁR

A Magyar Cserkészfiúk Szövetsége 1947. március 23-án megtartott közgyűlésén megválasztott országos és kerületi vezetőség névsora:

KERÜLETEK VEZETŐSÉGE.

V. kerület, Szeged székhellyel:

- |                      |                    |
|----------------------|--------------------|
| Vármegyei megbizott: | Jochs József       |
| Vezetőtiszt:         | Péter László       |
| Öregcserkész vezető: | Pál Armand         |
| Kiscserkész vezető:  | Toldi Lajos        |
| Vízivezető:          | Juhász Nagy Béla   |
| Regös vezető:        | Tárkány Szücs Ernő |
| Társadalmi vezető:   | Dombi Béla         |
| Gazdasági vezető:    | Pollák László      |
| Gazdasági ellenőr:   | Nagy Ernő          |

ÁLLAMBIZTONSÁGI SZOCIÁLISTA  
TÖRTÉNETI LEVÉLTÁR

Tárgy: Péter László cserkész-  
vezetőtiszttá előléptetése.

J e l e n t é s.  
Szeged, 1947 június hó 14-én.

Jelentem, hogy a fenti tárgyú ügyben a nyomozást le-  
zárítottam és annak eredményét a következőkben közlöm;

A fentnevezett ügy jelenlegi, mint multbeli politikai  
tevékenysége megismerése végett környezettanulmányt vezettem, illetve  
megbeszéltem és az annak során megállapítottakat a következőkben  
jelentem;

✓ Péter László született 1926 I. hó 4-én Szeged-Jánoshal-  
mónán Gergely, anyja Cselenák Ágnes, foglalkozása egyetemi bölcsész-  
tanár, Szeged, Londoni krt. 11 sz. alatti lakos.

A nevezett a felszabadulás előtt a Sz.E.I.-nek volt  
tagja és a felszabadulás után az egyetemi szabad szervezet  
éből később megalakult Sz.E.F.I. elnöke volt, mely egyesületeket  
a gyűlöletgyűlölettel feleltetett.

Ebből az ügyből kofolyólag-mint a teljesen jobboldali  
ellenőre, a nála tartott házkutatás során megtalált szej áratok  
az Államvédelmi Osztályra előállították és az iratokat lefoga-  
latartóztatására sor nem került, mert sikerült helyzetét, illetve  
tisztségét. A szegedi sajtóban is támadás érte jobboldali  
tevékenysége miatt, melyre ő egy cikkben válaszolt minden t cáfolva,  
jobboldali irányzata nem változott meg és még most is ilyen szellemben  
tevékenykedik.

Jelenleg nevezett az V. cserkészkerületben mint  
vezetőtiszttá szerepelt, de egy régebbi lemondó levele alapján - mely  
a vezetőtiszti állást nem vállalja - a folyó hó 12-én megtartot  
tiszti értekezleten levelében lévő lemondását elfogadták, annal  
most már nem szándákozott lemondani tisztségéről. Ezen lemondá-  
s elfogadására az szolgáltatott okot, hogy Péter László aki N.P.P.  
tag volt, de már onnan is kimaradt, nem képviselte a baloldali irány-  
zatot. A klerikális jobbszárnyal tartott és még tart mais kapcsolatot  
a baloldali nem megbízható. Mozgalmi szempontból sem ha-  
bítható, mivel politikailag késbé van tájékozódva, irányítható, főleg a  
jobbszárny részéről, mely ezt ki is használja. Ezt legjobban igazolja  
hogy a szegedi püspöki tanonc otthon vezető tanára és az ottlévő  
cserkészcsapat helyet és vezetője, mely csapatnak parancsnoka Fodor  
katolikus lelkes, kivél, szegedi, illetve kerületi viszonylatban  
cserkészvezetők, parancsnokok jobbszárnyához tartoznak. A cserkész-  
vezetőtiszttá igazolva nincs. A nevezett nem haladó szellemű és nem  
alkalmas, illetve nem felehet meg mint cserkésznevelő.

Az egyetemen tanulásban szorgalmas és ami ott történik  
belső részveszt de különösen olyan akciókban, melyek jobboldali  
tevékenységnek. Doktorrá avatása folyó hó 14-én történt. Baráti köre az  
egyetemi hallgatókból áll, szorosabb barátságban van Lökös Zoltán  
szegedi hallgatóval, aki N.P.P. tag. Erkölcsi élete nem kifogásolható.  
K.m.f.t.

5978.